

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespundinti si nostri, si de a dreptului Redactiune Stationgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespundintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau expeditiunea; cate vor fi nefrancoate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica

Pentru anuntle si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 cr. pe linia; repetitiile se facu cu pretiu scadutu. Pretiulu timbrului cate 50 cr. pentru una data se antecipa.

de done ori in septamana: Joi-a si domineo'a; era candu va pretinde importantia materieloru, va esi de trei seu de patru ori in septamana.

Pretiuulu de prenumeratiune.

pentru Austria:
 anu intregu 8 fl. v. a.
 diumetate de anu 4 fl. v. a.
 patraru 2 fl. v. a.
 pentru Romania si strainetate:
 anu intregu 12 fl. v. a.
 diumetate de anu 6 fl. v. a.

Si se tramite la adres'a Albinei umatori'a

Telegrama.

dd. Sibiu, 10/22 noemvre, 9 ore,
 35 minute. n. d. m.

Siedinti'a cea mai de aprópe a Congresului electorale va fi sambata, in 28 noemvre nou. (Adeca — sambata vitoria.)
 Presidiulu.

Nota bene: Asiá credemu, ca fiecare d. deputatu congresuale va pricupe, cumca intielesulu acestei telegrame este, ca pre diu'a defipta totu insulu, carele semte in peptulu seu sentieni'a detorintiei sale si are numai picuti de pricepere despre gravitatea imprejurariloru, se fie la loculu seu, pentru d'a audí altissim'a Resolutiune imperatésca asupra alegerii de metropolitu si apoi de a concurge prin svatulu mintii si animei sale la luarea decisiuniloru — mai de parte necesarie.

Budapesta, in 12/24 noemvre 1874

Ni spune, desi nu de a deptulu, chiar si telegram'a de mai susu, dar mai vertosu o scire privata, ce primiramu ieri diu Buda, in care urmare damu acésta foia straordenarminte, cumca — „Alea facta est;“ asupra alegerei de metropolitu dela 1. noemvre — este decisu; intarirea este denegata; altissim'a Resolutiune deja s'a speditu la Sibiu catra presidiulu Congresului electorale!

Majestatea sa, pré-naltiatulu Domnu Stepanitoriu alu nostru, a binevoitu prégratiosu a aprobá si subscrie propunere ce i s'a prezentatu de catra pré-lialulu si fidelulu seu guvernii magiaru, a guverniiu ce, dupa lege, are raspunderea pentru oricare actu publicu alu Majestatii Sale.

Nam fi creditu, se ni-o fie spusu d'o snta de ori — toti Besanii si Moldovanii din lume, se fie cu potintia a se refusa, si se se refuse reconóscerea alegerei din Sibiu, se se denege intarirea de archiepiscopa si metropolitu a alesulu bisericeii si natiunei romane, Ioane Popasu!

Parintele eppu I. Popasu, celu-co atáte si atátu de zelose servitia fece guverniiu, cate si pre catu de devóte facuse — inca de mai nainte MSale, Imperatorelui Franciscu Iosifu I. si pré-naltei sale Case, si Tronului si Imperiului seu, — servitia pan' la sacrificare, ba uneori chiar pan' la degradare de sine, — pentru care pré mare zelu nu o data fu ageru atacatu de diaristic'a nóstra, — acésai parinte eppu, acum la betraustiele sale de 68 de ani, prin totu aceia, caroru in tota vieti'a sa a servitu atátu de multu — fuse abandonatu casu o citrona stórsa, si aruncatu la o parte, ca unu netrebnicu, — facutu martiru!

Parintele Popasu — martiru!!! — Nu o gluma!

Ce nu sunt in stare se face domni magiari ai naibei! Déca va tiené totu asiá stepanirea loru inca multu, — intr'o buna demi nétia o se ne desteptámu, cu — pop'a Adeca — martiru, Ioanu Oltsanu martiru, Besanu — martiru; ba pana si Moldovanu Gergely — martiru!

Acesti domni magiari — numai lui Ddieu se potu asemena; — pardonu! Ca nu cumva ei se se sente ofensatu, iute ne coregemu, si dicemu cá — ei intrecu si pre Ddieu! Unde mai se potea Ddieu bunulu, prin casa si coturile casei episcopale din Caransebesiu — se afie motive d'a respinge alegerea parintelui Popasu?!

Numai de o fintia sub sóre se temu ei, de Babesiu; a buna séma mai nesdravenu si de catu ei, precum ni-o cautara si bucinara d'unu timpu incosi unele foi magiare si magiarone — pan' la ingrozire! Si tocma de acésta temere, pentru ca se nu-lu vateme si supere pre Babesiu, carele — la rondulu seu l'a certatu atátu de reu pre parintelu Popasu, tocmai de aceea nu cutesara se-lu recomande spre intarire!

Cine nu crede, asculte din „Magy. Polgár“ si din „Reform“, si — se va convinge. Invetiati deci — preoti, protopopi, episcopi si metropoliti romani, se ve feriti, se nu deveniti in cërta cu Babesiu, se nu ve stricati cu elu, cáci — inaltulu guverniiu magiaru, ori-cátu d'almintreloa veti placé voi lui, mai curundu seu mai tardiu, aspru va resbuná cërta voastra cu Babesiu!

Cáte vorbe proste, cáte tréncuri fléncuri s'au latitu prin foi si printro ómeni — ca de motive a respingorii alegerei parintelui Popasu; pre candu dupa a nóstra firma convingere, motivele sunt de astfeliu, in catu naltulu guverniiu — nici candu nu le va supune criticeii lumii! Nici noi nu le vom cerea astadata aici, in faci'a publicului; dar — incredintiamu, cá — ni le scimu intiput pré bine si — ocaionalminte vom reflectá la elu.

Pentru acuma ni ajunge, cá — scimu, cumca — naltulu d. Trefort a avutu dreptu, MSa — de sine se intielege, si cá — au facutu in deplina mesura usu de dreptu; ér cá — de motive nu ni este iortatu a intrebá, si cá — in fine nu ni remane, de catu a ne — acomodá, cea-ce vom si face, dupa cum ne va invetiá Ddieu si bunulu nostru sentiu. de dreptu si demnitate!

Cumca totusi n'a fost lueru micu — nici a totu potintelui ministeriiu acésta respingere, adeverintia deplina ni este, cá — trei complete septemani i-a trebuitu, socotindu-se si sfarimandu-se, ca se o faca!

Si — noi totu credemu cá — nu s'a socotitu dostulu.

Dealmintre MSa Imperatulu si Regele, primindu domineca la mediadi deputatiunea Congresului, prin conduce-toriulu ei, parintelu vicariu Metianu, fu salutatu astfeliu:

Majestatea Vóstra, Pré naltiate Dómne!

Archiepiscopulu si metropolitu bisericeii romane gr. or. din Ungaria si Transilvania, Procopiu Ivacicovicu, trecendu cu pré nalt'a incuviintiare a MVóstra la scaunulu archiepiscopale si metropolitanu de Carlovetiu si asiá prin renunciarea aceluia dupa tóte formele la dimnitatea sa de archiepiscopa si metropolitu rom. — congresulu nationale bisericescu, compusu din reprezentantii legali ai intregéi provincie metropolitane — a alesu in persón'a episcopului diocesanu de Caransebesiu, Ioane Popasu, nou archiepiscopa si metropolitu, conformu legii, spre bucuri'a si mangaiarea sufletésca a credintiosiloru.

Noi, tramisii congresului electorale din Sibiu, dupa ce déjà am substernutu inaltulu guverniiu alu MVóstre actele congresuali despre acea alegere, ni permitemu cu cea mai aplecata onóre a aduce MVóstre, pré gratiosulu nostru domnu si rege — celu mai supusu omagiu din partea Congresului nostru, si totu de o data a suplicá catra pré-naltiatulu Tronu alu MVóstre, ca se Ve indurati prégratiosu a intari in demnitatea de archiepiscopa si metropolitu pre nou alesulu nostru!

MSa la acésta alocutiune binevoí a raspunde, respective a cetí urmatoriulu respunsu:

„Cátu de curendu, dupa ascultarea ministeriului meu ungurescu, voi comunicá congresului decisiunile mele intru interesulu bisericeii romane gr. orientali.“

„Despre altele primescu expresiunea Dvóstre de omagiale supunere, si speru, cá toti membrii Congresului bisericescu voru considerá de detorintia a toru, a-si dedicá straduintiele binelui bisericeii, precum si sustinerii si consolidáriei, armoniei celei atátu de necesarie.“

Tonulu politiceii — imitate de ai nostri.

In articulu din organulu dlui Bismark, „N. D. Allg. Z.“, despre care amintiramu in nrulu precedentu, Austriei se amenintia cu sortea Franciei, déca adeca diaristic'a ei nu-si va schimbá ténut'a, dupa cum cere atotu-potintele principe Bismark, carele representa interesulu Germaniei.

Notabene: Prusso-Germania, dupa intelnirile celor trei Imperati si cu ministrii loru cei de frunte in Berlinu; mai de parte, dupa vedutele ce-si fecera acesti potentati unii altor'a si — dupa solidaritatea, ce o manifestara in politic'a Européna, specialminte in cea orientale, — Prusso-Germania trece in faci'a lumii, chiar dupa ascurarile lauduróse ale dlui c. Andrassy, de intimamente aliata cu Austro-Ungaria; principele Bismark si imperatulu Wilhelm de cei mai buni amici ai monarchului nostru si ai marelui seu diplomatu c. Andrassy.

Ei bine, organulu corporale alu dlui Bismark pronuncia, si celelalte foi nationale din Berlinu facura se resune in tota lumea — amenintiarea Austro-Ungariei cu sortea Franciei dela 1870.

Ce va se dica acésta?

Mai antaiu de tóte: care a fost sórtea Franciei la 1870?

A fost, cá ea fu cutropita de peste 1,000.000 de baionete, dripita la pamentu, supusa la o contributiune colosale de cincí miliarde in aur si — despoziata de dóue frumóse si bogate provincie!

Va se dica, cu acésta cumplita sórte ne amenintia amicii si aliatii nostri din Berlinu.

Si — pentru ce? — Pentru cá diaristic'a Vienesa, pre cum si cea ungerésca, si-a permisu a avé si a emite in publicu o alta opiniune despre procesulu lui Arnim, decátu carea ar fi venitu la socotéla dlui Bismark.

Va se dica: Prusso-Germania mai mariloru din Berlinu de la amicii si aliatii loru din Budapesta si Viena, nu pretinde — nici mai multu, nici mai pucinu, de catu ca se cugete intru tóte, cum li place acelora, se vorbésca intru interesulu loru si — se faca, propriamente se constringa si pre diaristic'a din tíera — totu spre asemenea.

Cu alte cuvinte: amic'a prusso-germana nu ni cere, decátu ca se ni conformámu cugetáriele nóstre cugetárieiloru ei, si apoi prin consecintia — interesele nóstre si faptele nostre — interese-loru si fapteloru ei!

Dar acésta pretensiune nu este nici mai multu, nici mai pucinu, de catu — „vasalitate“, ceace in dreptulu internationale se eciparédia cu — „iobagi'a“ din dreptulu privatu — alu secliloru barbari,

Si — pe ce temei pretinde acésta dlu Bismark, seu propriamente organulu seu, de la noi?

Pe temeiulu poterii mai mari. Prusso-Germania dispune de victoriele asupra primei fórtie militari din Europa, dispune peste o armata de aprópe 1½ millionu de soldati, cu o armatura si provisiuni in bani ca nici una alta potere sub

sóre, precandu Austro-Ungaria este cea batuta la Magenta, Solferino si Sadowa; este cea cu o armata — chiar pe hártia abia de 800 si cáte-va de mii de soldati, cu o armatura, a nume in catu privesce artileria, dintre cele mai slabe; pe langa acésta cu — cassele góle, plina de detorii si mai fora nici unu creditu!

Dlu Bismark, amiculu nostru si alu dlui Andrassy, scia pré bine cá — cum stámu noi cu poteriile nóstre si militari si financiáli, ba — de buna séma scia mai multu, scia aceea ce — tóta lumea scia, numai inalt'a nóstra stepanire patrioteca din Viena si din Budapesta nu vré se scia, cumca adeca la noi nemultiamirea între cetatieni a ajunsu la culme, fiindu cá sarcinele si nedreptatirile au devenitu ne mai suferibili! Sciindu acéstea, — de ce se nu cutese a ne amenintia cu sórtea Franciei, ma inca si cu mai rea?!

Ast'a o pricepemu; ce noi nu pricepemu e — nepriceperea domniloru nostri!

Ei — nu vedu, cá tocmai sfasiáriele nóstre interne, sfasiáriele pre cari domni chiar sustienuti de politic'a dlui Bismark — le-au provocatu si nutritu, cá — tocmai acéstea ne facu slabi si desconsiderati in ochii Prusso-Germaniei.

Ei, domni nostri stepanitori, ca orbiti de Ddieu, nu vor se véda, cá — politic'a omnipotentiloru din Berlinu — loru nu li se siede de feliu! cá — pre candu aceasi politica de presiune si desconsiderare facia de cei mai slabi, insufla acestora temere si respectu, totu asemenea politica a domniloru nostri batuti, scapatati si bancrotati — nu póte nasce decátu — ura si amaritiune, si prin urmare a li compromite si chiar blamá poterea si prestigiulu totu mai multu, si a-i espune préda strai-nului totu mai tare!

Nu; domni nostri, anume bietii magiari ai nostri din fruntea tierii ungeresci, ai patriei nóstre comune, — nu voru se fie cu minte, nu vor se judece si reconósca, cá — in constelatiunea de astadi a Europei mantuirea nóstra si a tierii si a Tronului abisburgicu — numai si numai in iubirea si armonia reciproca a clásiloru si popóraloru póte se afie adeverata si reale garantia; ér iubirea si armonia, ca se fie posibili adeveratu si realminte, receru drepturi si libertati egali, si respectarea reciproca cu scrupulositate a acestoru drepturi si libertati. Si — éta aci este nefericirea — nóstra, — nefericirea patriei; aci periculu celu mare pentru Tronu si Monarchia!

Reu, fórté reu si nesocotitu facu domni magiari de la potere, cá — de cáte ori ceva nu li vine la socotéla din portarea nóstra, din pretensiunile nóstre nationale si culturali, pururia procedu facia de noi — intocmai casi mai de unadi organulu dlui principe Bismark facia de Austro-Ungaria, amenintiandu-ne cu despoierea de drepturi, si cu mesuré absolutistice!

Specialminte apesámu aci cuventulu cu privintia la acei domni ministri, cari la tóta ocasiunea mereu intóna amenintiarea, cá — ni vor confiscá autonomi'a bisericesca si ni vor stricá statutu organicu; — cáci sunt pré liberali, si ne punu in stare d'a cugetá si lucrá altfeliu de catu ce loru li-ar placé.

Astfeliu de amenintiare, socotiti numai bine domniloru, si — veti reconósce, cá este — o brutalitate tirana,

unu despoticu si inca absurdu abusu de putere!

Ori-ce dreptati si libertati ni confiscati, le detrageti unei mari parti a tierii; astadi ici, mane colia; si in fine — plagele ce infigeti, le infigeti tierii, patriei nostre si a vostre! Si — se nu credeti, ca voi poteti se isbiti — astadi pre romanu, mane pe serbu, poimane pe sassu, fora ca — in cealalta poimane loviturele se se descarce in capulu poporului intregu, cu celu magiaru de'mpreuna! Un'a suntemu noi macar catu ni insinuati voi noue separatismu. Voi insa lucrati oblu spre separatismu, prin mesurarea cu diferite mesure — intr'o parte si alt'a.

Astadi voi, tienendu-ve mai mari si mai puternici, dupa acestu dreptu — nimicirati alegerea nostra din Sibiu, basata pe dreptulu nostru; noi insa tare ne tememu ca — patim'a orba, v'a impinsu la unu pasu, ale carui urmari — nu vor fi la cari ve asteptati.

Tonulu politicu de astadi a lui Bismark si Wilhelm este cu totulu gresitu in gur'a lui Trefort si Bittó.

Tieneti minte! —

Budapesta, in 23 noemvre 1874.

„Cine este astadi stepanu peste situatiunea politica? Cine este conducetoriulu, chiamatu spre aceea, ca se scota tier'a din libiritulu, intru care s'a perditu? Care partita pote se dica despre sine, ca ea este care are influentia decisiva asupra destinoloru patriei??

„Greu si posomoritu apesa asupra nostra presintele; inca mai intunecosu si posomoritu ni se pare necunoscutulu viitoriu. Cu amaratiune si-duce poporulu a minte de amagirile, caroru a cadutu viktima; in desiertu cautu pre mantuitorulu, pre domnulu situatiunei. Nai'a statulu este apucata de unu vertegiu perniciosu, sfarimate sunt pandia si catarge; nu-e pilotu, care s'o conduca la limanulu securitatii, nu-e carmaciu, carele se taia valurile cu mana forte; si — tremurandu esa din gur'a fie carui intrebarea — la care nu urma raspunsu: in catro menamu?!”

Astfelu sugrafesco starea de astadi a lucrurilor in amat'a nostra patria unguresca „N. P. Journal“, foia guvernamentale, noa pururia contraria, in nrulu seu de ieri!

Ei bine, noi cei de la „Albina“, noi opositiunali nationali, dis'am candu-va mai multa? Descri'am vr'o data mai negru calea, pre care ne duce guvernulu magiaru, si stadiulu la care am ajunsu deja sub conducerea sa?!

Si in acesta stare a lucrurilor, atatu de trista si amara, guvernulu magiaru afla oportunu, fora de nici o cauza grave, a dificultate alegerea de arhiepiscopu si metropolitu Ioane Popasu si a vatemá catu se pote de fora crutiare pre unu poporu de 1,700,000, pururia corectu patriotecu si leale, si asiá a cautá ocasiune de conflictu — acolo, unde — la unu Iddieu ca — numai denunciatiunii cei marsiavi poteau scorní causa de protestu!

Budapesta, in 24 novembre n. 1874

„P. Lloyd“, organulu prin carele dlu c. Andrassy s'a dedatu a vorbi cu lumoa politica, ni spune ca unu lucru positivu, ca Romania cea semi-suverana, s'a grabitu a face Austro-Ungariei propuneri („punctatiuni,“) pentru o conventiune comerciale si resp. vamale, cari in min. ung. de comerciulu s'au si luat in desbatere, si ca — asemenea propuneri se astépta si din partea Serbiei, si ca — acestu rezultatu este a se multiamu dibaciei dlui Andrassy.

„Insa in politic'a comerciale a dlui Andrassy nu numai momentulu economicu esto decisivu, ci se lucra si despre cestiunile politice generale. Statele vasale ale Turciei ori-si-cum sunt avisate la relatiuni bune cu puterniculu loru vecinu; — dovedesce acést'a istori'a de patru ani a ministeriului de astadi din Bucuresci si istori'a caderii barbatiloru regentiei din Serbia.“

Aci deci organulu dlui Andrassy, pre cum vedemu, de adreptulu vine a adevéri

ceea-ca foile opositionali din Bucuresci de ani sustienura mereu — despre influenti'a Austro-Ungariei asupra politicei de astadi din Bucuresci! —

In Roma ieri deschise Regele Victore Emanuilu noulu parlamentu, cu tota solenitate, cuventulu de tronu, cuprindendu mai multe espusetiuni, cari provocara aplause generali. Amintimu numai intonarea solitudinei sale pentru regularea finantieloru si usurarea sarcineloru, pentru libertatea insocita de ordine si — multiamit'a ceriului pentru recolt'a buna. — Ferice de tierile cu guvernoria nationali! —

Budapesta, in 24/12 nov. n. 1874.

O aparitiune — forte rara si chiar admirabile in timpul de facia ni presenta Serbia.

Ieri principele deschise scupcin'a cu unu cuventu de tronu, in care spune cate tote frumose tierii si amintesce de cate tote legi noue ce au se se votedie spre binele publicu, — in fine lasa la buna chibsuéla a adunarii, a judeca: nu ore ar fi bine si de folosu, a modificá constitutiunea intru intielosu mai liberalu?

Va se dica, atunci candu — juru imprejuru pretotindeniá se misca reactiunea, si liberalismulu de susu se respinge si reduce, atunci in Serbia insusi principele provoca Diet'a sa, se se cugete a intru duce mai multu liberalismu in constitutiune! —

Diet'a Ungariei.

Siedinti'a de luni, in 22 nov. deschidendu-se la 10 ore, dupa autenticarea protocolulu siedintiei precedente, se presentara petitiuni dela municipia si dela privati, intro acestea multe in contra dáriloru ce sunt se se votedia. —

Aceste petitiuni se transpusera comisiunei petitiunarie, ca se le tréca cu votulu ei la comisiunea finantiaru.

Urmara unele propuneri, annuo de la Csiky, prin cari — atacandu dreptulu Casei de susu, cere reform'a acelei'a, ér pana atunci propunerea proiecteloru de lege de la Cas'a deputatiloru de adreptulu spre sancționare.

Comisiunea economica si-face reportulu despro spesele Casei pe noemvre.

Urmá novel'a electorale, resp. modificatiunile venite de la Cas'a de susu — pentru a dóu'a óra in privinti'a §§-loru: 5, 12, 13, 32.

La §. 5, censulu ardleanu, se incinse éra si o lupta agera, luandu cuventulu, Kasper, Horváth Gyula, Babesiu, Irányi si Besanu, in contra statoririi Casei magnatiloru; Szeniczey, min. Szapáry si Tisza K. — pentru.

Kasper si Horváth I. aretara cu date positive, ce nedreptate cuprinde modificatiunea si ce essentialmente difere ea de statorirea Casei de diosu, si ce daunosu ar fi chiar pentru védi'a Casei primirea acelei modificatiuni.

Babesiu — constata pe scurtu nedreptatea dispusetiunii; apoi adause, ca — nedreptatea in sine n'ar fi cea mai mare nenorocire, dar reflectá aparitiunea, ca — precum absolutismulu, candu pornesce spre cadere, de o data incepe a fi liberalu, intocmai asiá constitutionalismulu, candu dá spre cadere, de o data incepe cu arbitriulu si cu mesure despotice, ne mai ingrigindu-se de dreptu. Óre tendinti'a Casei de susu nu este semnu pornirei spre decedere a constitutionalismulu la noi?

Dar inca si mai periculosu si condamnable este argumentulu, cu carele s'a votutu mesur'a nedrepta in Cas'a magnatiloru, acelu argumentu, ca — pe langa dreptate — nu se pote sustiené nici supremati'a magiara, ma nici chiar statulu Ungariei. Ar fi tristu déca ar fi asiá; dar densulu n'o crede, cáci ar trebui se despare de viitorulu tierii si alu natiunei magiare; ér déca acelu argumentu este numai o fectiune, apoi nu pote fi, decâtu spre scopulu reactiunei. Deci vorbitorulu nevoindu nici a crede in perirea magiarimeii si a statulu magiaru, nici a face servitiu reactiunei, — respinge propunerea casei de susu.

Tisza K. primesce numai de nevoia votulu propusu de comisiunea centrale.

Admirabilu urma a vorbi Irányi, isbindu cu argumentele cele mai valoróse in

siovinisti si din drept'a si din stang'a, dar mai vortosu in cei de la Cas'a de susu. Densulu nu pote primi ne-egalitati de dreptu, cari instraina poporale si sémene ura neinpacabile; — densulu vré se póta aperá patri'a cu 15 milliône de fii credintiosi, ori din catro ar vent periculu.

Min. Szapáry o suci si in drept'a si in stang'a, ca se-si escuse paresirea pusetiunei de mai nainte si siováirea peste totu. —

Basanu — vorbi lungu si bine, dar asiá de liberale si opositionale, in catu multi din stang'a nu potura a nu eschiamá cu indignatiune: „Sméulu! Vorbesce, par' ca ar vorbi din a nostra parte.“ Destulu ca spuse patroniloru sei cum se cade peatele ce intentiunédia a face facia de majoritatea poporulu din Transilvania.

Dar — tote in desiertu! La votare se primi ca mare majoritate dispusetiunea despoiatória de dreptu a Casei magnatiloru, pentru carea votá si Tisza K. cu ai sei mameluci.

De asemenea se votara un'a cate un'u si celelalte modificatiuni, sustienute de Cas'a magnatiloru magiari, si asiá — acést'a ticálosa de novela electorale aro acuma se de vina lege in celu mai scurtu timpu! Romanii ardeleni, passivi pona acuma pentru o lege feudale provisoria, de la 1848, de acum nainte vor poté fi passivi pentru o lege reactionaria, reconoscuta de nedrepta, si — chiar votata ca atare!! —

Urmá proiectulu de lege, de asemenea emendatu de Cas'a boiariloru, despre necompatibilitate, si aci Cas'a deputatiloru respinse mai multe statoriri de ale domniloru de susu.

In fine se votá si legea despre notariatele publice, primindu-se si aci modificatiunile Casei munieloru. La §. 7, despre limb'a documenteloru, sassulu Baussneru, incepit a face o critica agera si lunga tendintiei magiarisatorie a domniloru stepanitori ai nostri; dar — de repetite ori fu intreruptu de presedinte si amenintiatu cu detragerea cuventulu, déca nu se va moderá!

Ca de proba citámu din discursu acestu pasagiu:

„Magiarii, redicandu stindartulu libertatii poporulu multi ani au luptatu pentru restaurarea statulu ungurescu, pana-ce petrecuti de simpatiele tuturoru omenilor iubitori de libertate, in fine cáscigara invingerea; dar abia li succésa acést'a, candu ei si parasira acestu stindartu, care ii-a dusu la invingere si pornira pe calea despotismulu si a fortiei!“ —

Inca si altii mai atacara modificatiunea; dar o aperá min. Dr. Pauler cu o dibacia admirabile, incátu déca am poté presupune sinceritate, ar trebui se-i dámu dreptate! Elu adeca sustiená, ca modificatiunea Casei magnatiloru pentru aceea este de preferitu, cáci dupa aceea ministrulu justitiei esto indreptatitu a dá, apoi are si interesulu de a dá autorisare spre scrierea de documinte in cutare limba nomagiara — nu numai in partile unde acea limba este limba protocolaria in municipiu, ci si pre aiuria, unde va fi de lipsa. — Destulu ca modificatiunile Casei boiariloru fusera primite, si asiá si acést'a lege aro se vina curendu in aplicare. —

Cu atá'a — fiindu timpul inaintatu, siedinti'a se redicá, anunciandu-se cea mai de aprópe pe manedi. —

Plansori amare

Ni se trametu de catu-va timpu incóci spre publicare de catra mai multi invetiatori romani din partile Oravitiei, si resp. ale Jamului.

Bietii invetiatori lamentédia, ca — catra ce au forte pucinu salariu, apoi nici acel'a nu li se respunde, ba nici lemnele deoblegate pentru incalditu nu se servescu, incátu aceiasi invetiatori nici potu tiené scola, nici au cu ce se hrani ei si a-si hrani si incaldí sormenale familii.

Pe langa acést'a si parintii cu atatu mai pucinu se ingrigescu a-si tramite copiii la scóla, ca se i nghietie de frigu, — mai vortosu ca vedu nepasarea domniloru!

Indesiertu adeca amaritii de invetiatori se plangu la frundia si la iérba, in desiertu ei implóra spriginulu protopopiloru, ca alu inspectoriloru scolari, indesiertu ei róga pre

antistie le comunali, indesiertu alérga cáti dieci de ori — la ajutorulu pretoriloru cercau, la celu din Jamu, unguru, cu numelu Biro, si la celu din Oravitia, romanu, cu nu mele Vuia: tote in desiertu, cáci — „nim n'are anima pentru durerile si vaiérarile loru — nime nu asculta cererile loru!“ dar — „ma pucinu de catu veri cine se ingrigesce de necasurile invetiatoriloru romani dlu pretore romanu Vuia, la carele de disci de ori chiar fornici unu resultatulu am alergatu, de ne-am planu si ér ne-am planu, si ne-am vaiératu si ne-am svercolitu si ne-am umilitu si ne-am tereitu in pulbere la piciorale martei sale, fora se vreamu gasi catu de pucinu ajutoriu! Intr'adeveru a trebuitu se cugétámu, ca — o anima mai impetrata de catu a acestui domnu de romanu, abia mai pote essiste pre pamentu!“

Eta unele siruri ca de proba din acele plansori amare, ce ni se tramesera spre publicare, dar pro cari noi, chiar pentru uniformitatea loru si pentru ca se nu ni implemu fóia totu numai cu plansete si vaiérari, nu affaramu cu cale a le insirá cu de amenuntulu, ci crediuramu ca — déca este ca se póta ajutá ceva publicitatea, apoi ar ajunge si pré ajungu, cole pucine cate cetaramu mai susu.

Trobue se marturisimu, ca dupa tristele esperiintie ce facemu cu scólele nostre confesionali de 4—5 ani in cóci, dupa sistematec'a negrigire si desconsiderare ce intampina acelea din partea competintiloru oficia si autoritati publice, — ori catu am vré, nu ni potemu splicá acést'a consecinte aparitiune, de catu prin presupunerea unei tendintie secrete, de a ni face neposibile, de a ni nimicí din adinsu instructiunea poporale, de a astupá, si celu bietu subtire isvoru de lumina, ce nu mai remase din trecutulu absolutistecu, — de a aduce mereu totale nópte, intunereca negruu elementulu ticálosu peste poporulu, bietulu poporu alu nostru!

Ei bine, domniloru, noi sentimu ce va se dica acést'a grea presupunere despre voi; a bine: indurati-ve voi de voi, de onórea, de unitatea, umanitatea vóstra; faceti prin faptele prin ajutorulu datu scóleloru si invetiatorilor nostri poporali — se devina presupuneri nostre o gresilla, o nedreptate, o absurditate! Faceti ca noi, batendu-ni peptulu, se e cáimu pentru cugetele nostre atátu-de vatemátorie omentei vóstre si — ca, tendendu-vi inregistrá cu reconoscintia meritele pentru lumin'a poporulu, se vi dámu din anim satisfactiunea ce compete adevéru!

Noi am doveditu de o suta de ori, ca — déca suntemu aspri in judecat'a nostra despre negrigentia si peccatu, apoi intocmai asiá scim se cantámu laud'a vertutii si a meritulu.

Societatea academica „Romani's Juna,“

Marti in 24. l. e. la 7. óre sér'a, tienem localitati Conservatoriulu, Strat'a Gisel Nr. 12, siedinti'a sa generala, impreunata cu una serata musicala-declamatorica, la care are onórea a invitá pe toti domni membrii soi fondatori, onorari si sprijinitori; asemenea tote societátile si corporatiunile romane precum si totu P. T. publiculu romanu.

Viena, in 19. noemvre 1874.*)

Presidentele: Danu mp.

Secretariulu: Nicolau C. Hanganutiu mp.

Multiamita din anima,

Aceloru pré-amabili si stinabili domni, cari suprinsera ieri prin gratulariile loru, pre cale telegrafica si postale, la diu'a onomastica, despre carea eu insumi — Dieu déca am avutu timpu a-mi adusa a minte!

V. Babesiu.

Concursu

Pentru statiunea invetiatorésca de scol'a confes. gr. or. rom. din comuna Ruginosu, protopresbiteratulu Caransebesului, cu termiuu de o luna.

Salariulu anualu e: 120 fl. v. a. in bas 24 meti de cucurudiu in bóbe, 8 orgii de lemno, 2 jugere de livadá si cartiru liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acestu postu se-si súbstérna petitiunile pana la finea lui noemvreb c. st. v. la protopresbiteratulu acést'a, adreptate catra sinodulu parochialu, si instruat cu tote documentele prescise de statutulu organicu.

Ruginosu, in 13 oct. 1874.

In contielegere en pré on. d. protopresbiteratulu.

2—3

Comitetulu parochialu.

*) Ni a sositu abia cu post'a de domineca in 2 a curintei.

Red.